

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-12-19
Besvaras senast
2023-01-02

Till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2022/23:186 Upphandling av vagnar för nattågstrafik

Trafikverket är i färd med att upphandla tåg för nattrafiken. Kring detta råder i dag ett antal frågetecken och orosmoment. Det är tveksamt om Trafikverket har kompetens vad gäller bland annat kundkrav och kommersiella förutsättningar. Det finns därtill anledning att ifrågasätta om det är en rimlig uppgift för Trafikverket att äga och förvalta fordon för järnvägstrafiken.

Enligt det förslag som Trafikverket har presenterat avser man att handla upp vagnar som är anpassade till den europeiska andrahandsmarknaden. Det innebär sämre komfort och färre platser per vagn. Man handlar alltså inte upp vagnar som ska möta kundernas förväntningar utan vagnar som ska vara lätta att sälja vidare om trafiken inte blir tillräckligt lönsam. Ett sådant förhållningssätt, mindre nöjda kunder och färre sålda biljetter torde ge mycket goda förutsättningar för en självuppfyllande profetia.

Enligt den så kallade kollektivtrafikförordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007) får behörig myndighet direkttilldela avtal rörande transport på järnväg för en maximal löptid om tio år. Trafikverket kan således besluta om en direkttilldelning till en kommersiell aktör och i beslutet ange att aktören även ska åta sig att införskaffa nödvändiga fordon för detta. Genom en sådan direkttilldelning skulle man kunna ge en aktör möjlighet att driva trafiken på kommersiella villkor och därmed testa marknaden samtidigt som Trafikverket avhänder sig kostnaden för och ägaransvaret för tågsätten.

Denna möjlighet att direkttilldela upphör dock den 25 december 2023, och enligt regelverket måste därför Trafikverket förannonsera avsikten att göra en direkttilldelning senast den 25 december 2022.

En förannonsering utgör inget bindande åtagande för Trafikverket. Om en analys visar att det av olika skäl inte är lämpligt att göra en direkttilldelning har man alla möjligheter att avstå ifrån det.

Sanden i timglasets rinner ut allt fortare om man vill använda denna möjlighet.

Jag vill därför be statsrådet Andreas Carlson om ett skyndsamt svar på följande fråga:

Avser statsrådet att ge Trafikverket i uppdrag att senast den 25 december förannonsera avsikten att direkttilldela nattågstrafiken på sträckorna Göteborg/Stockholm–Duved–Trondheim respektive Göteborg/Stockholm–Luleå–Narvik till en kommersiell aktör, och om statsrådet inte avser att ge ett sådant uppdrag, på vilket vis avser statsrådet att säkerställa att vagnar upphandlas som möter den svenska marknadens krav och skapar förutsättningar för lönsamhet?

.....

Ulrika Heie (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren